

M+P - raadgevende ingenieurs

Müller-BBM groep

geluid trillingen lucht bouwfysica

Zijn luchtmaatregelen objectief te beoordelen?

Ervaringen meten- en beoordelen in praktijk

Jan Hooghwerff
Christiaan Tollenaar

Waar hebben we het over?

- het bepalen van het **effect van maatregelen** voor luchtkwaliteit
- beoordelen op basis van metingen
- dus **niet** het vaststellen van de luchtkwaliteit conform Blk
- en **niet** het vaststellen van langjarige trends in luchtkwaliteit etc.

**Waar is mogelijk interesse voor
vaststellen van effect?**

SOLVE

- CROW

Innovatieprogramma luchtkwaliteit

- ministeries VROM en V&W

Projecten van gemeenten en provincies

Innovaties uit bedrijfsleven

Effect van maatregelen

Wat kun je er mee beïnvloeden?

- de bron

Kun je het meten?

- meetmethode
- meetapparatuur
- meetonzekerheid

Kun je het vaststellen?

- op basis van een voorbeeld

Effect van maatregelen

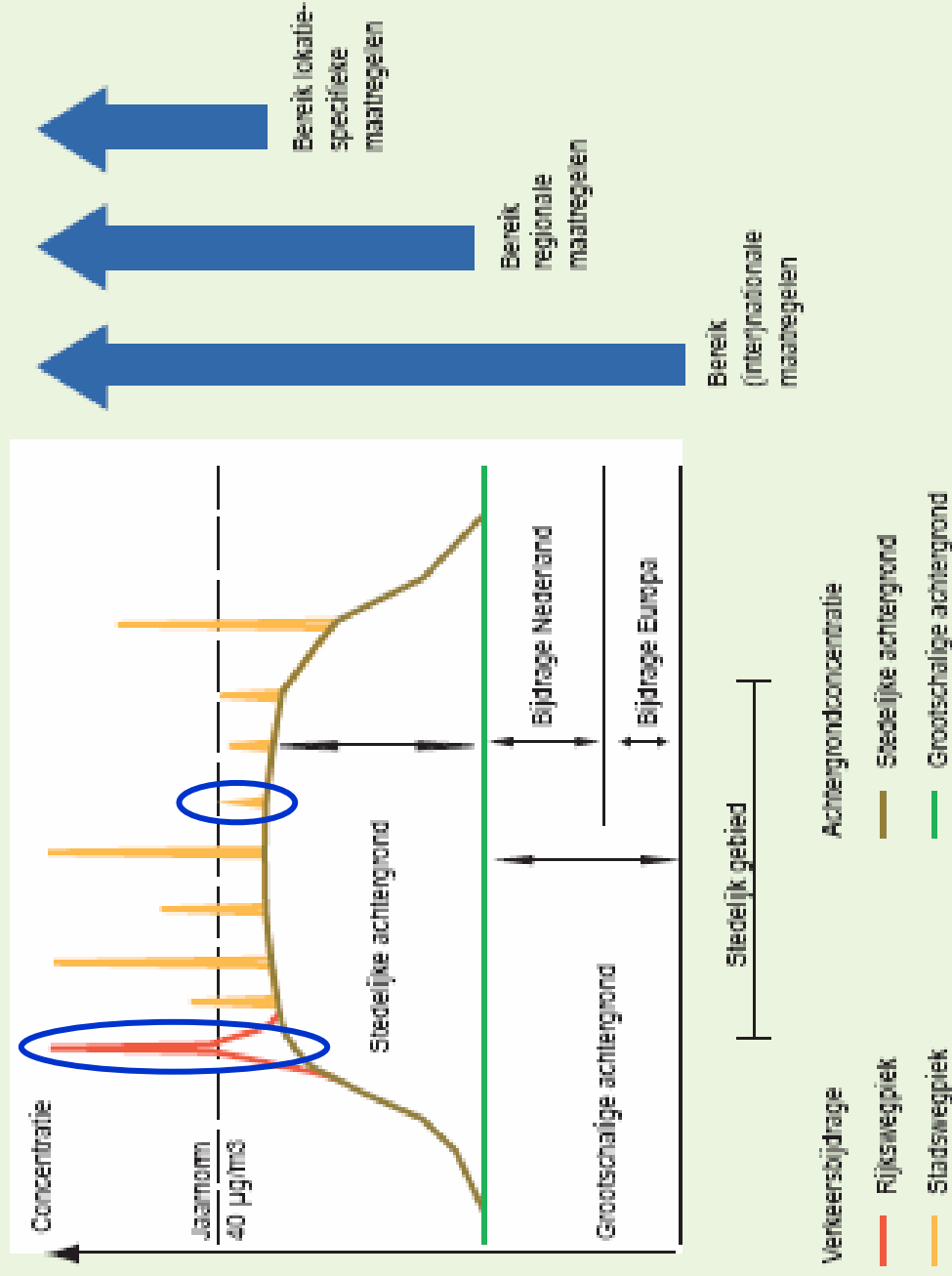

Wat kun je er mee beïnvloeden?

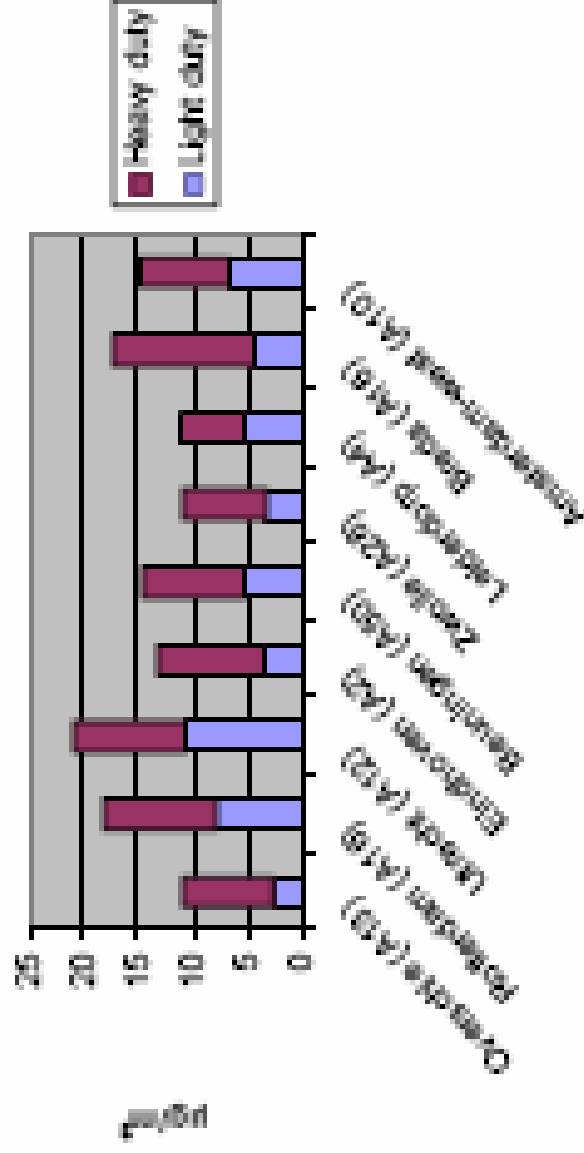
Kun je het meten?

Kun je het vaststellen?

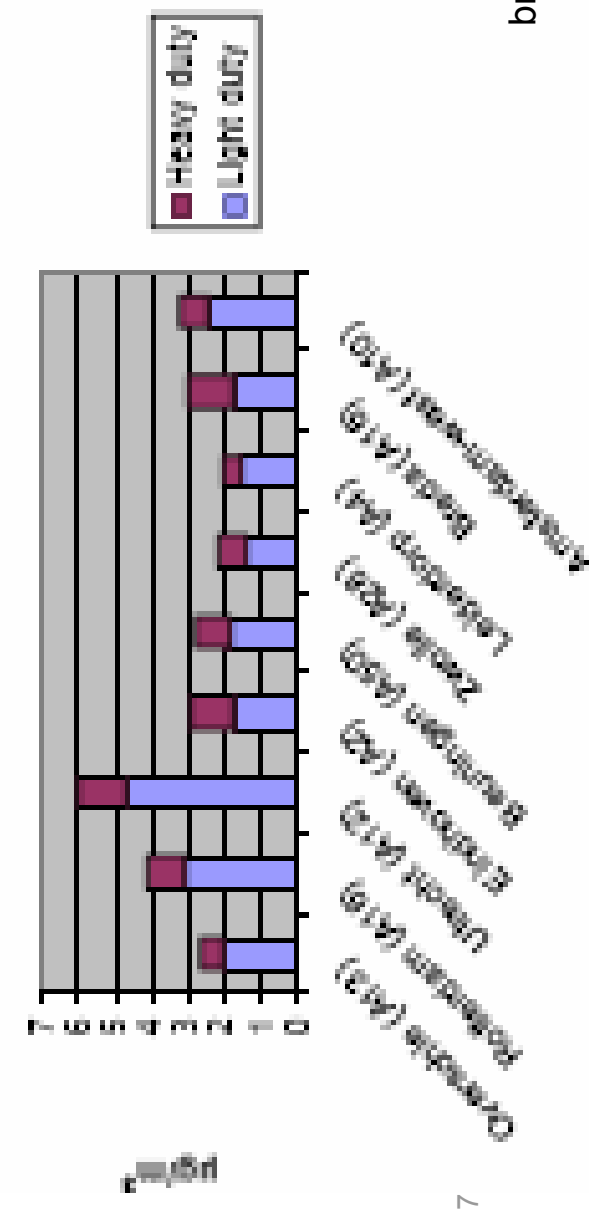
Voorbeeld van concentratiepatroon NO₂ in een stad

Contribution to NO₂ concentration (2010)

Contribution to PM₁₀ concentration (2010)

bron: CE, Bron van inspiratie, 2005

Effect van maatregelen

Wat kun je er mee beïnvloeden?

Kun je het meten?

Kun je het vaststellen?

Kun je het meten?

welke stoffen?

- NO_x / NO₂
- PM₁₀ / PM_{2.5}

meetmethode

meetinstrumenten

meetonzekerheden

Meetapparatuur voor PM en NOx

Meetonzekerheden

- instrumentonzekerheid
 - nauwkeurigheid
 - verschil metingen
 - between sampler
 - rest spreiding bij meer instrumenten
- verschillen in meetlocaties / meetdoorsneden
- toevallige fouten in meetresultaten

Hoe kom je aan inzicht in instrumentonzekerheden?

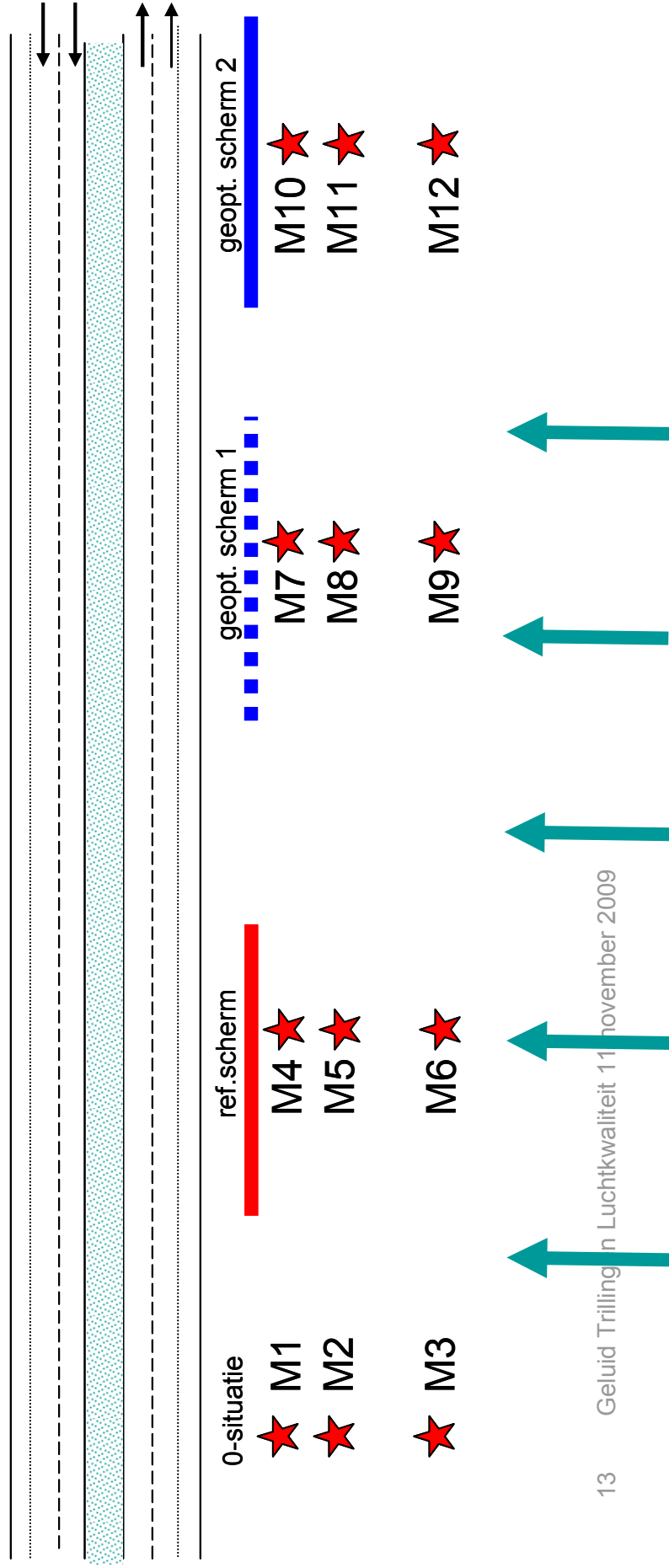
- informatie vanuit calibraties en verificaties
- indirecte instrumentvergelijkingen (bijv. achtergrond bij bepaalde windrichtingen)
- directe instrumentvergelijkingen

Voorbeeld schermeffect in IPL- proeftuin

★ M13

achtergrondconcentratie

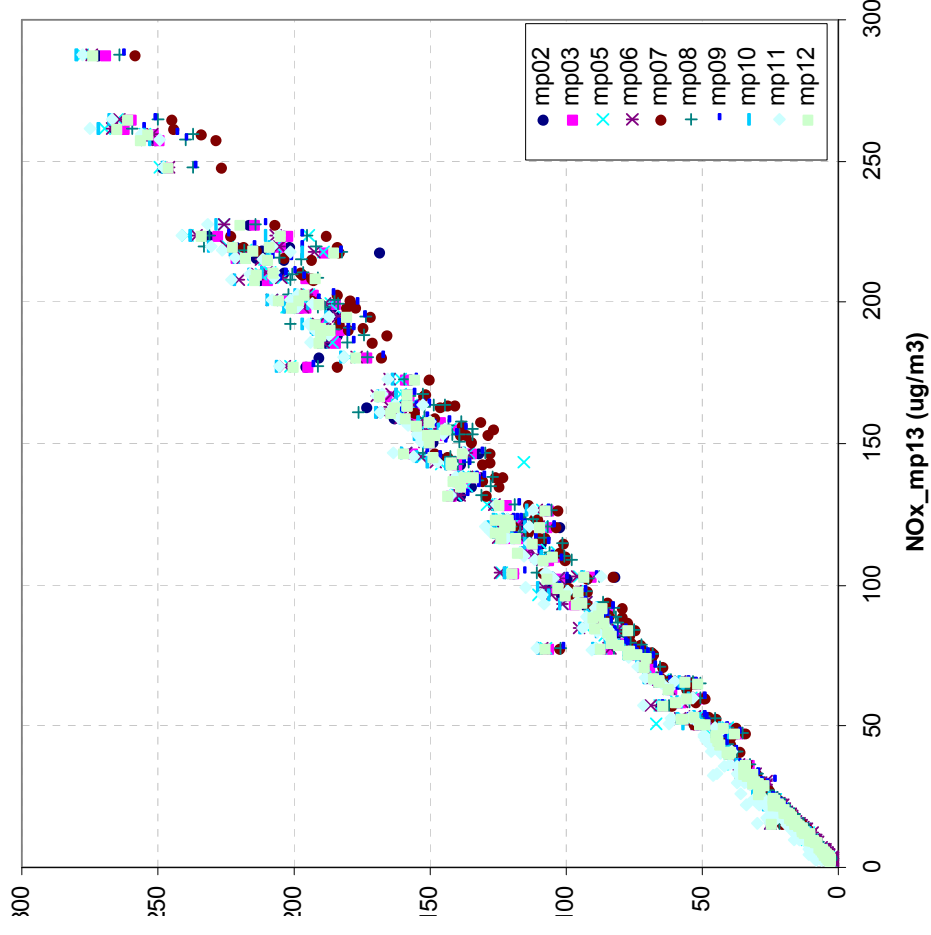
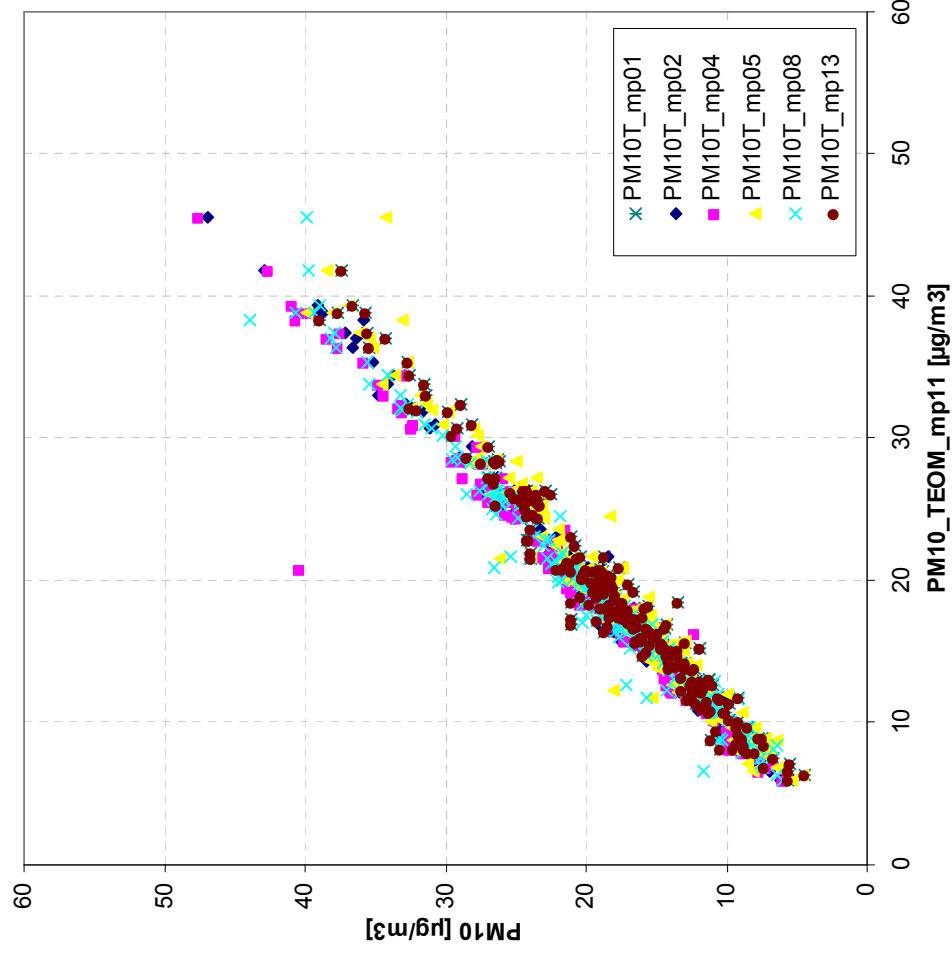
Instrument vergelijking

Vergelijking van apparatuur

links: PM₁₀ (TEOM), rechts: NOx (Airpointer)

Effect van maatregelen

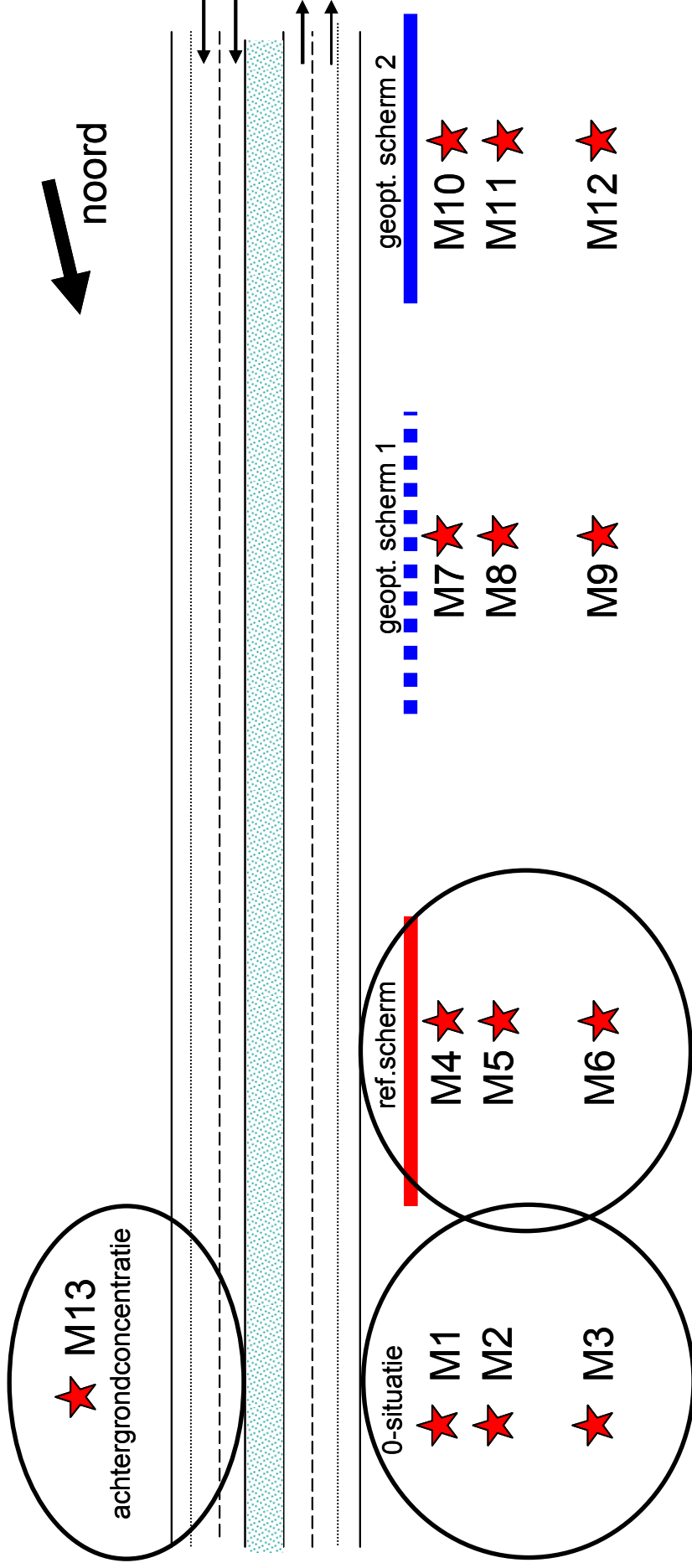
Wat kun je er mee beïnvloeden?

Kun je het meten?

Kun je het vaststellen?

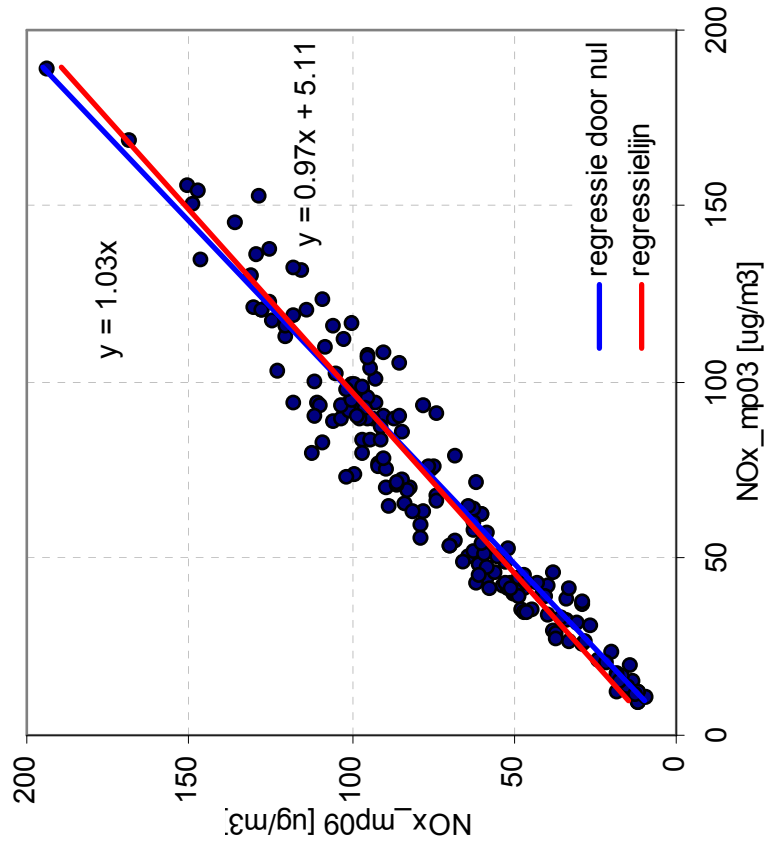
Voorbeeld: bepaling van het schermeffect van 4m-referentiescherm

Bepaling van het schermeffect

- regressieanalyse
- helling → schermeffect
- t.o.v 0-situatie
- voldoende meeturen

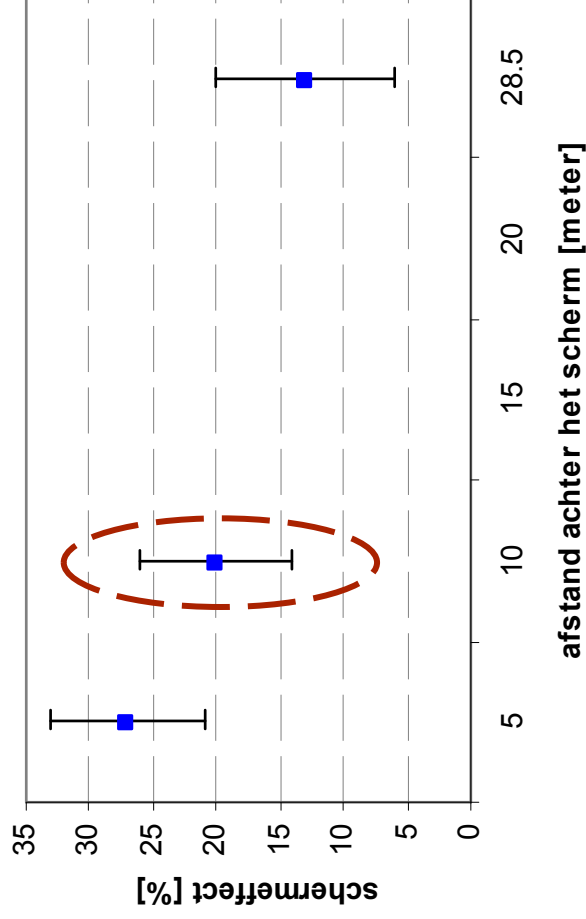
4m-referentiescherm

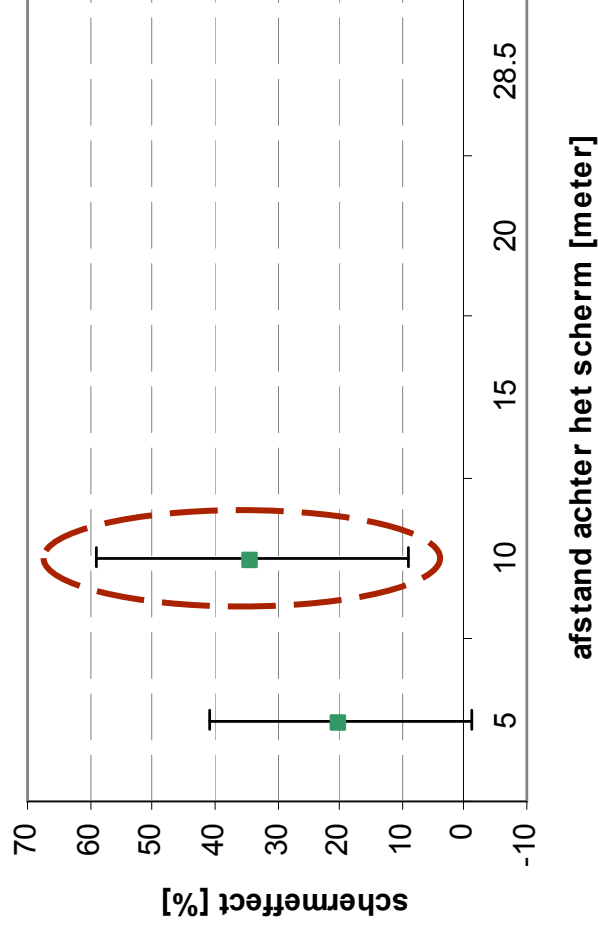
Indicatief effect inclusief geschatte totale onzekerheid

NOx

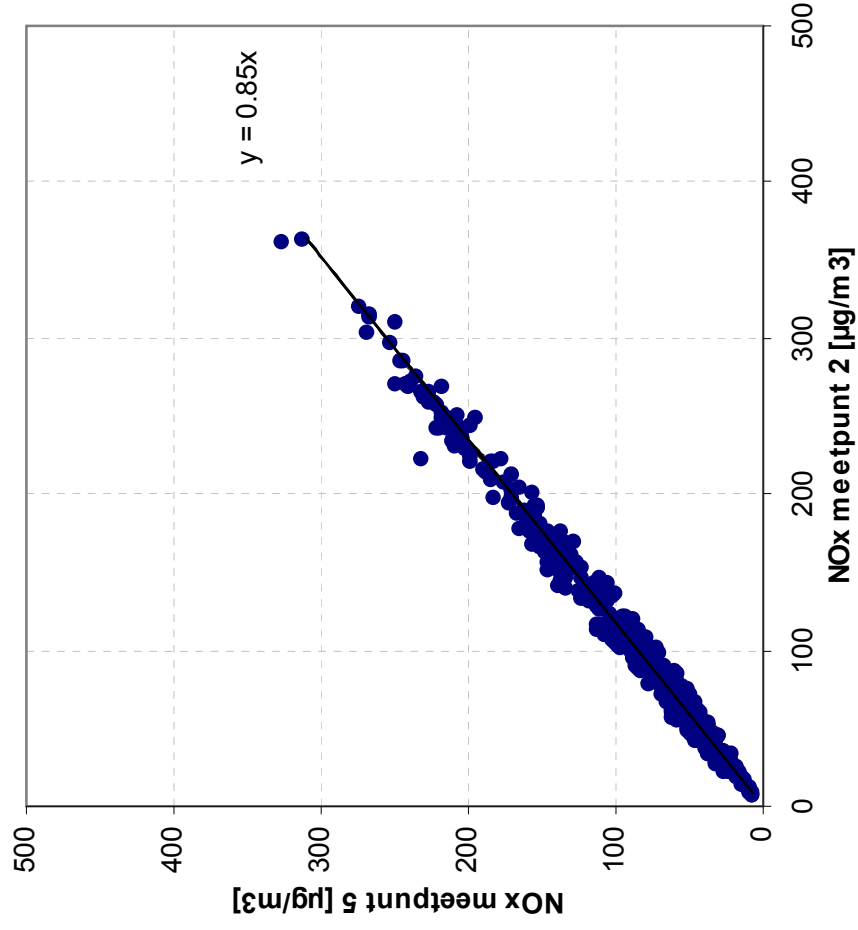
PM₁₀

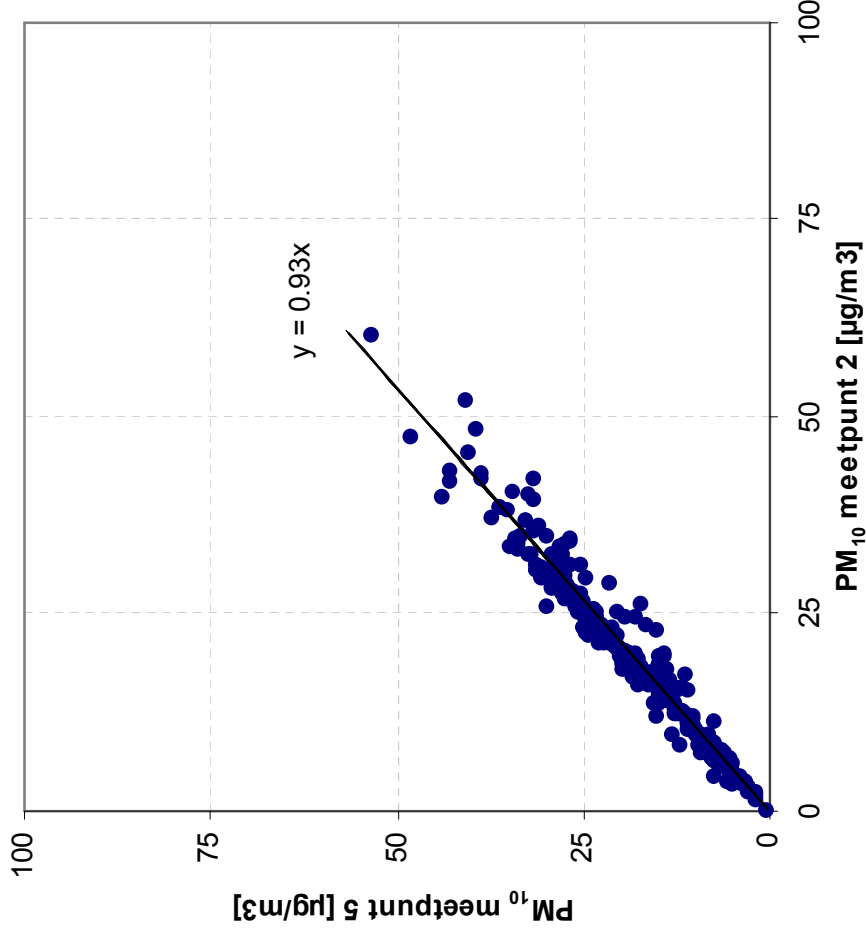
Scatterdiagrammen absolute concentraties

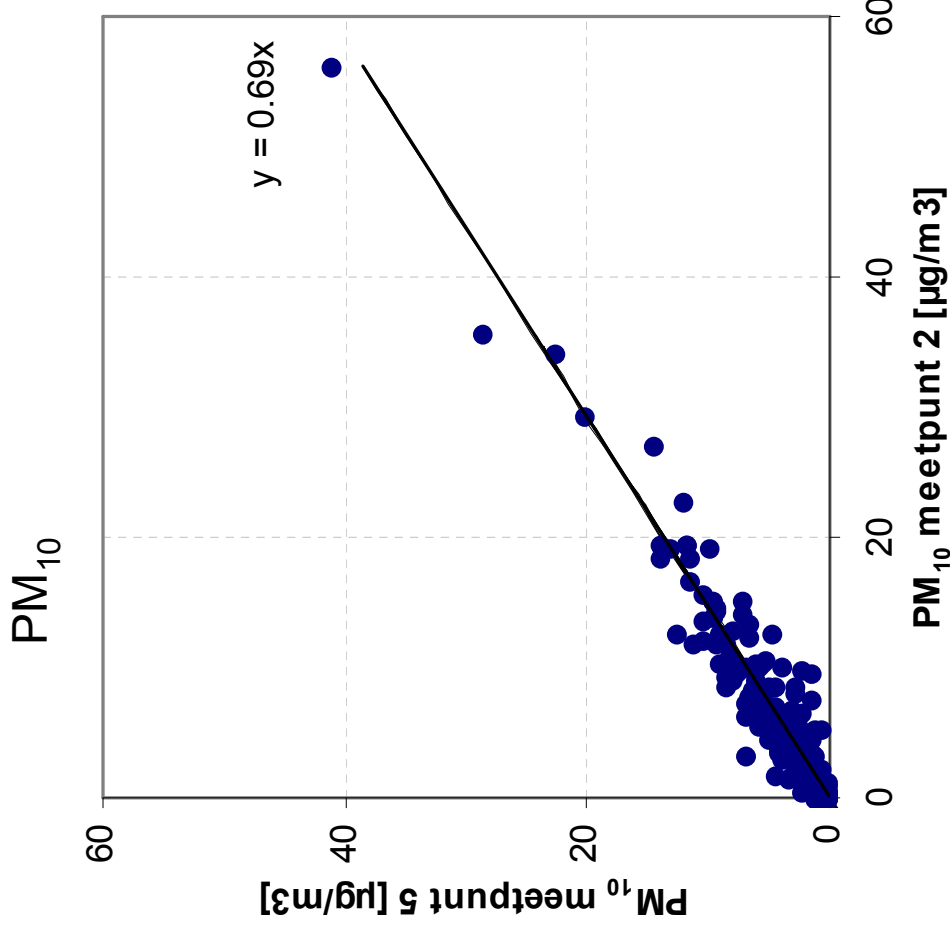
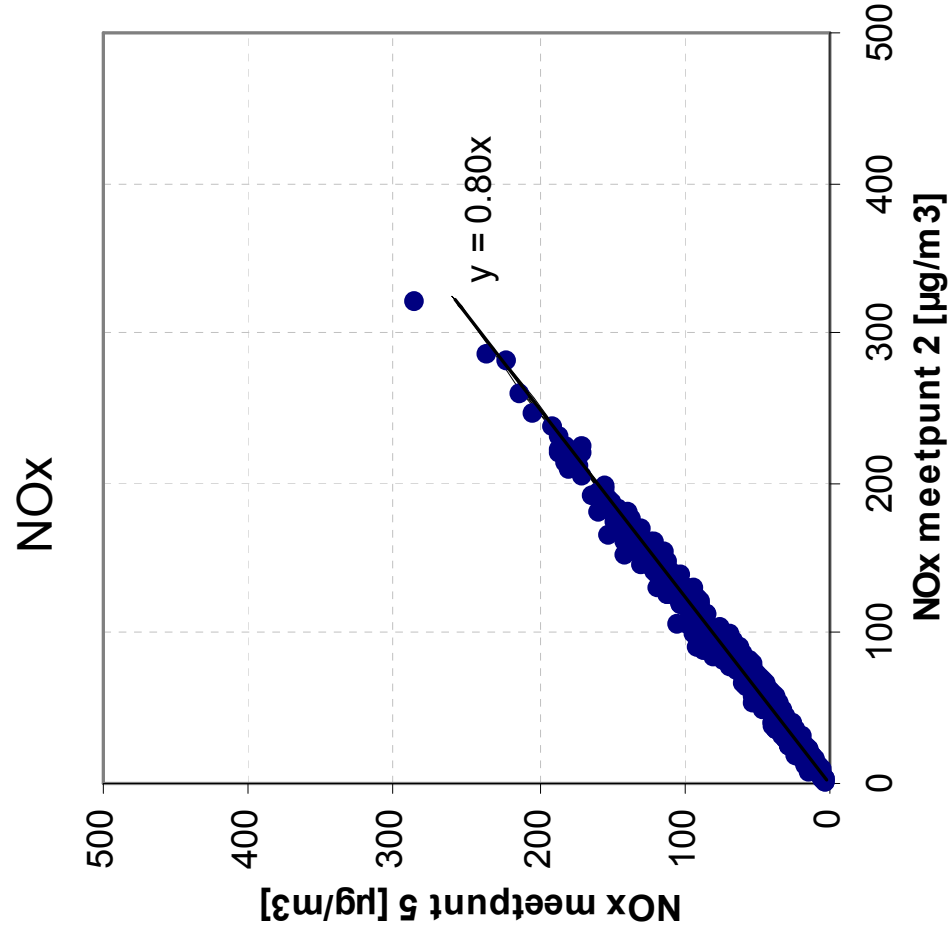
NOx

PM₁₀

Scatterdiagrammen alleen bijdrage van de weg (het verkeer)

Meetonzekerheden

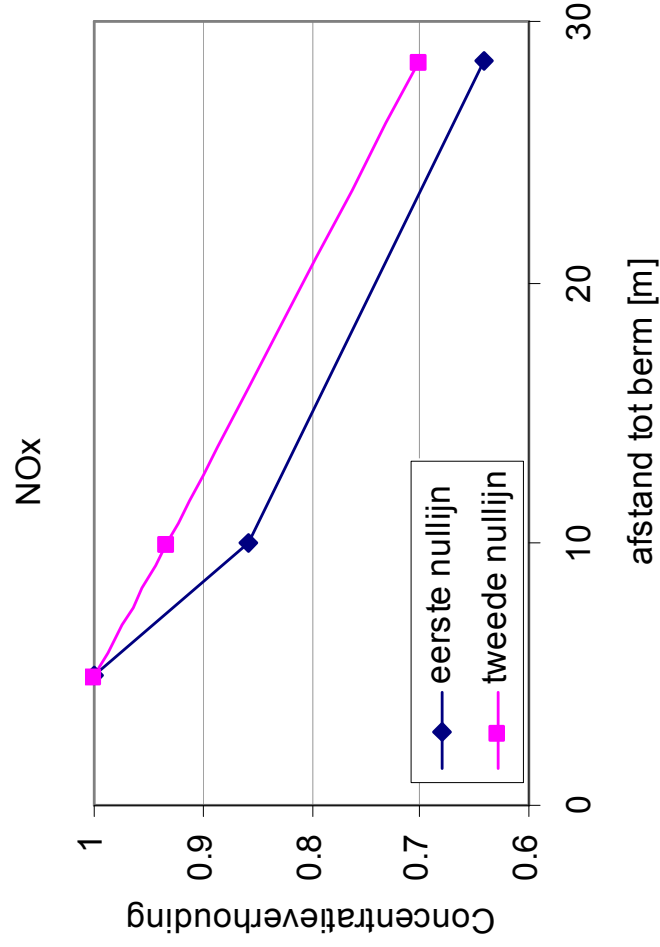
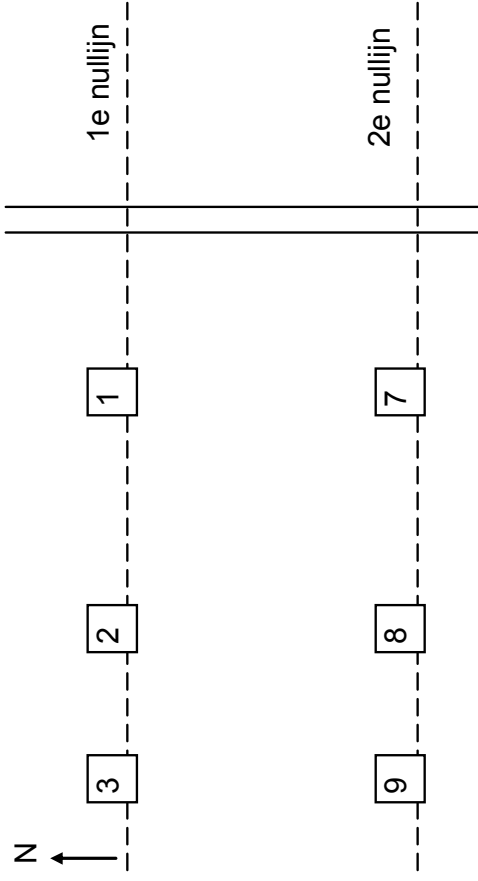
- instrumentonzekerheid
- verschillen in meetlocaties / meetdoorsneden
- toevallige fouten in meetresultaten

Instrumentonzekerheid

	NOx [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	PM ₁₀ TEOM [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
Restspreiding	$\pm 2,2$	$\pm 0,6$

Verskil in meetdoorsneden

Onzekerheden bij verschil tussen twee doorsneden

	PM ₁₀ TEOM [95% bi]	NOx [95% bi]
instrumentonzekerheid	0,8 µg/m ³	3,1 µg/m ³
meetlijn onzekerheid	± 4%	± 4%
statistische onzekerheid	± 4%	± 1%

Gemiddelde wegbijdragen

	PM ₁₀ TEOM	NOx
gem. wegbijdrage op de nullijn	≈ 4 µg/m ³	≈ 100 µg/m ³
gem. wegbijdrage achter het scherm	≈ 3 µg/m ³	≈ 75 µg/m ³

Schatting totale onzekerheid

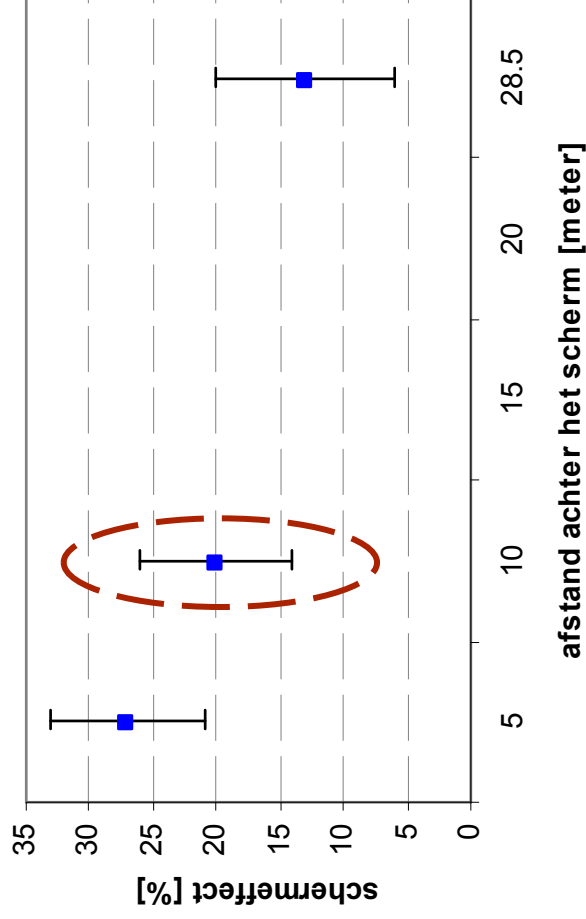

	PM ₁₀ TEOM	NOx
Instrumentonzekerheid	± 25%	± 4%
Meetlijnonzekerheid	± 4%	± 4%
Statistische onzekerheid	± 4%	± 1%
Som	± 26%	± 6%

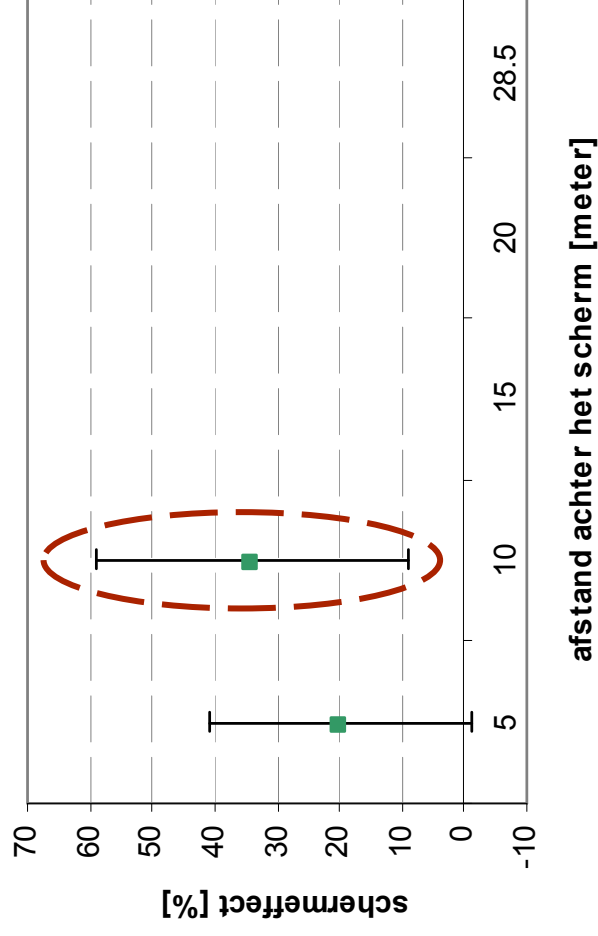
Indicatief effect inclusief geschatte totale onzekerheid

NOx

PM₁₀

Zijn luchtmaatregelen objectief te beoordelen?

- Ja, mits duidelijk is ...
- dat er een relevante bron is (die je kunt beïnvloeden)
 - je meetinstrumenten gebruikt met voldoende nauwkeurigheid
 - je vooraf middels een onzekerheidsanalyse inschat of het “methodologisch” haalbaar is